

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ ЗА НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ ИСТОРИЈА НА КНИЖЕВНОСТА НА ГЕРМАНСКИТЕ НАРОДИ И АНГЛИСТИКА НА ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр. 1902-60/7 од 21.3.2022 година донесена на 243. седница на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет, одржана на 21.3.2022 година, определени сме за членови на Рецензентската комисија за избор на еден асистент за научните области историја на книжевноста на германските народи и англистика на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. Комисијата работеше во следниот состав:

- **д-р Натка Јанкова-Алаѓозовска**, доцент за наставно-научна област наука за книжевноста и наука за јазикот 64004 англистика на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип – претседател;

- **виш лектор д-р Марија Крстева**, виш лектор за наставно-научната област 64004 англистика на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип – член;

- **виш лектор м-р Крсте Илиев**, виш лектор за наставно-научната област 64004 англистика на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип - член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ од година 2021 г. и во предвидениот рок се пријави еден кандидат:

1. **м-р Кристина Костова**, вработена како асистент на Филолошкиот факултет, Катедра за англиски јазик и книжевност при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, Р. Северна Македонија.

Врз основа на приложената документација од кандидатот, чест ни е на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатката **м-р Кристина Костова** е родена во 1987 година во Штип. Средно образование завршува со одличен успех во 2006 година во СОУ „Славчо Стојменски“ во Штип, каде што е соработничка и колумнистка во училишниот весник „Авакс“. За време на средното образование станува соработничка во националниот медиум Радио мрежа „Канал 77“, каде што во периодот од 2005 до 2013 година е водителка на повеќе емисии поврзани со културата. Во академската 2006/2007 година се запишува на студии на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на Катедрата за англиски јазик и книжевност. На 31 јануари 2011 година го завршува полагањето на пропишаните испити на додипломските студии и се стекнува со право на стручен назив дипломиран професор по англиски јазик и книжевност. Подоцна се запишува на втор циклус студии на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на студиската програма наука за книжевност, модул англиска книжевност. Магистрира на 24 март 2017 година со одбрана на магистерскиот труд под наслов „Форми на субверзија на женските ликови против патријархалните норми во англиската ренесансна драма (Шекспир, Марлоу, Вебстер и Џонсон)“ со просечна оценка 10,00 и се стекнува со научен назив магистер по филолошки науки во областа наука за книжевност.

Работела како професор по англиски јазик во ООУ „Страшо Пинџур“ во Карбинци. Својот понатамошен работен ангажман го продолжува како професор по англиски јазик во приватното училиште „Силабус“ во Штип. Работела и како советничка за средно образование во Општина Штип и консултантка за комуникации. Има објавено десетина научни трудови во меѓународни списанија и зборници. Учествовала во повеќе регионални школи и курсеви, како регионалниот курс за надежни политичари во организација на Friedrich Ebert Stiftung и Alfred Mozer Stichting, програмата за надежни политичари во

Брисел, проектот „Живи библиотеки: архиви на граѓанска непослушност“, Школата „Култура и политика“ организирана од ФООМ, проектот КУЦ „Текстил“. Костова конципирала и водела неколку отворени читачки и дискусии сесии, а имала и свое излагање на тема „Вклучување на студентите во реализација на наставата по предметот Терминологија преку практична работа“ на онлајн работилницата „Методи на предавање терминологија“ организирана од страна на Катедра за ПИТ при УКИМ. Костова е членка на Здружението на преведувачи на Република Северна Македонија.

Костова учествува во проектот на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – „Евалуација на наставата по јазик и книжевност во високото образование“. Во својата неколкугодишна работа на Филолошкиот факултет при УГД се вклучува и во различни активности за промоција на Филолошкиот факултет, особено во средношколските кругови.

Законски услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во асистент

1. М-р Кристина Костова има завршено прв и втор циклус студии во областа во која се бира – еден соработник во звање асистент за научните области историја на книжевноста на германските народи и англистика на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

2. Ги завршила студиите од прв и втор циклус со просек од најмалку 8 (осум просечна вредност - нејзиниот просек на оцените од прв циклус студии е 8,35, а од втор циклус студии 10,00) и освоени над 300 ЕКТС кредити.

3. Ги исполнува општите услови пропишани со Законот за работни односи и посебните услови од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ Штип.

4. Ги има доставено сите потребни документи за избор.

5. Показува способност за наставна работа, владее со проблемите на својата дисциплина и има практично искуство во наставната работа.

Кандидатката м-р Кристина Костова има завршено прв циклус студии во областа на научната област англистика и втор циклус студии од научната област филолошки науки, во областа наука за книжевноста, има долгогодишно работно искуство во наставно-образовната дејност и успешно владее со проблемите на својата дисциплина, што значи дека ги исполнува законските услови за избор во звање асистент.

Ги завршила студиите од прв и втор циклус со просек од најмалку 8 (осум просечна вредност - нејзиниот просек на оценките од прв циклус студии е 8,35, а од втор циклус студии 10,00).

Има објавено научни и стручни трудови (подолу следи нивна евалуација).

Показува способност за наставна работа, владее со проблемите на својата дисциплина и има практично искуство во наставната работа.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на Филолошки факултет кандидатката м-р Кристина Костова се покажува како сериозна педагошка работничка која поседува солидни вештини на комуникација, како и способност за организирање и имплементирање на сите задачи и задолженија.

Во својата тригодишна работа како асистент ја реализирала наставата по предметот Англиски јазик 2.1 и Англиски јазик 2.2 на следните факултети: Правен факултет, Факултет за туризам, бизнис и логистика, Факултет за образовни науки, Ликовна академија, Земјоделски факултет, Машински факултет, Факултет за природни и технички работи и Техничко технолошки факултет при УГД. На Филолошки факултет ја спроведува наставата по предметите Современ англиски јазик 3 и 4, Современ англиски јазик 7 и 8, Меѓукултурни релации помеѓу Велика Британија и Република Северна Македонија, Терминологија, како и вежби по предметите Фонетика, Фонологија и Шекспир и неговите современици.

Покрај обврските поврзани со вежбите по наведените предмети, таа ги извршува одговорно и совесно и сите други задачи за потребите на Катедрата за англиски јазик и книжевност, Факултетот и Универзитетот.

М-р Кристина Костова важи и за активен истражувач, а доказ за тоа се нејзините објавени трудови во национални и меѓународни зборници.

Во продолжение следуваат насловите на објавените трудови со научната евалуација:

1. Костова, К. (2017) *Наративниот дискурс во романот Искупување на Ијан Мекјуан*. „Спектар“ Меѓународно списание за литературна наука, Институт за македонска литература, Скопје. XXV (70). стр. 82-93

Начинот на кој Ијан Мекјуан создава збунувачка игра со наративот во својот роман „Искупување“ може лесно да го сплетка и да му го одвлече вниманието на читателот во конверзијата на наратори, особено ако читателот го чита овој роман лежерно, небрежно и отсутен со духот. Со цел да се постигне разбирање на дејствата што се прикажани во него, читањето на „Искупување“ мора да биде внимателно. Во „Искупување“ Мекјуан успева во неговиот обид вешто да ги вклучи и да ги комбинира наративните техники, а токму затоа овој роман претставува наративно ремек-дело. Чинот на раскажување на приказната е реализиран преку различни наративни техники, како: наративен глас, наративен редослед, наративно расположение, наративна фреквенција и нивна комбинација. На тој начин се создава богатиот наративен дискурс и карактеристичниот дух на романот. Овој карактеристичен дух често го залажува читателот, го води во заблуди и во погрешни насоки и тоа го прави до крајот на романот, кога сите делови се споени во една целина, врз која се фрла сосема поинакво светло.

2. Костова, К., Поп Зариева, Н., Донеv, Д., Илиев, К., и Крстева, М. (2019). *Андроцентричниот глас на текстот во драмата на Џон Озборн* Обсрни се во гнев. Годишен зборник - Филолошки факултет, УГД - Штип, 10 (13). стр. 53-58. ISSN 1857-7059.

Поимот „глас“ упатува на стојалиштето на авторот, но исто така и на ставовите и случувањата кои се прикажани преку ликовите и текот на драмското дејство. Овој труд се обидува накратко да даде преглед на гласот на текстот на драмата Обсрни се во гнев на Џон Озборн. Притоа ја анализира андроцентричната димензија на гласот на текстот, со детален опис на андроцентричноста како литературен и општествен концепт во кој машките перспективи и искуства се ставени на пиедестал, додека женските перспективи и искуства се целосно игнорирани. Трудот ги дефинира и објаснува поимите „драма покрај кујнскиот „мијалник“, „гневни млади мажи“ и „порногласија“, притоа презентира неколку извадоци од драмата кои ја потврдуваат андроцентричната природа на гласот на текстот. Во фокусот на трудот се начините на прикажување на секојдневието и особено на одвивањето на драмското дејство и неговата завршница во релација со гласот на текстот.

<https://js.ugd.edu.mk/index.php/YFP/issue/view/180>

3. Донеv Д., Илиев, К., Поп Зариева, Н., Крстева, М., Костова, К. (2019). *Културолошки импликации во меѓународната деловна комуникација*. Годишен зборник 2019 - Филолошки факултет, УГД - Штип, 10 (13). стр. 19-27. ISSN 1857-7059.

Културолошките аспекти сè почесто се во фокусот на истражувањата поврзани со наставата по англиски како странски јазик. Во овој труд се обидува да даде преглед на ставовите од еминентни истражувачи од оваа област изнесени во нивни трудови на оваа тематика, како и влијанието на културолошките аспекти во изучувањето на англискиот како странски јазик и нивното влијание во комуникацијата во меѓународниот глобализиран контекст. Притоа се анализира улогата што културата ја има во општествените ситуации на современиот живот. Авторите ан трудот презентираат мислењата на повеќе автори, како и нивни сознанија, откритија и предлози во однос на потребата од акцентот врз културните особени како важен аспект во изучувањето на англискиот како странски јазик во време на глобализацијата. Трудот, исто така, се фокусира на употребата на англискиот како лингва франка во меѓукултурни контакти.

<https://js.ugd.edu.mk/index.php/YFP/issue/view/180>

4. Крстева, М., Донеv, Д., Костова, К. *Outline of Fictional Appropriations of F. Scott and Zelda Fitzgerald*. Годишен зборник 2019 – Филолошки факултет, УГД – Штип, 10 (14). Стр. 57-61.

Целта на овој труд е да се прикажат хронолошки и тематски постоечките романи кои комбинираат факт и фикција, а се познати како биофикции/литературни биографии за животите на американскиот автор Францис Скот Фицџералд и неговата сопруга Зелда Фицџералд. Листата би можела понатаму да послужи и за изучување на овој жанр и трендовите на неговата популарност. Исто така, може да води и до студија на фиктивните прикажувања на ликовите на Фицџералд.

5. Костова, К., Крстева, М., Поп Зариева, Н., Илиев, К., Донеv, Д. (2020). *Драмата во Среден век како основа за означување на културниот идентитет во Англија*. Зборник на трудови ФИЛКО – Филолошки факултет, УГД – Штип, стр. 155-161.

Во овој труд се прикажани различните драмски форми кои биле чести во среден век во Англија. Авторите ги образложуваат нивните специфики, како и разликите кои ги издвојуваат една од друга. Трудот ја дефинира позицијата на драмата како значител на културниот идентитет во Англија за време на ренесансата. Но, и средновековната драма во Англија која е прилично значајна, затоа што претставува основа за понатамошниот развој на драмата во Англија. Авторите започнуваат со анализа на средновековниот театар и неговите почетоци кои ги наоѓаат длабоко вкоренети во литургијата, за потоа да го трасираат развојот на драмите надвор од црквата, кога се издвоиле како нови форми во средновековната драма познати како миракули, мистерии, моралитети итн.

<https://js.ugd.edu.mk/index.php/fe/issue/view/249>

6. Поп Зариева, Н., Костова, К., Донеv, Д., Илиев, К. (2020). *Моќта на очите во Дракула на Брам Стокер*, Годишен зборник 2020 - Филолошки факултет, УГД – Штип, 11 (15) стр. 55-61. ISSN 1857-7059

Трудот ја истражува врската меѓу вампирите од народните легенди и нивните претставници во литературата кои немаат многу заеднички карактеристики, но еден аспект од митологијата којшто бил засилен во англиската литература на дваесеттиот век била улогата на очите на вампирот. Трудот посебно се фокусира на романот Дракула на Брам Стокер кој се базира на оваа карактеристика во претставувањето на очите на ликовите и воедно го вклучува и народното верување во „зло око“ со цел да ја претстави борбата на доброто против злото. Трудот го истражува уникатниот начин на сликање на сатанската сила во очите на вампирот кај Стокер, која е патем надополнета со сексуална конотација на зажарените очи на вампирите, кои сјаат од жед за згаснување на сексуална желба која воедно значи и згаснување на жед за крв, односно храна. Овој труд ги претстави и анализира различните претставување на очите во Дракула и дава објаснување за нивната импликација во вампирскиот мотив и темата на делото.

<https://js.ugd.edu.mk/index.php/YFP/issue/view/244>

7. Крстева, М., Донеv, Д., Костова, К., Илиев, К., Поп Зариева, Н. *The Use of Letters in Postmodern Biofictions: The Paris Wife*. Годишен зборник 2020 – Филолошки факултет, УГД – Штип, 11 (16) стр. 19-27.

Авторите од постмодерната користат различни литературни модели и техники како начини за продуцирање различни културолошки и лингвистички контексти. Во такви средства, како што ги набројува Јарослав Куснир (2011), спаѓаат и употреба на стари форми и жанрови кои намерно се осврнуваат на плагијаторство, кич и лажни или преправени цитати од добро познати литературни и други текстови, интертекстуалност, пастиш и тн. Во постмодерната биофикција употребата на фактички и фиктивни писма во продуцирањето нови значења има посебна улога. Како резултат на тоа се создаваат нови форми, стилови и жанрови.

8. Донеv, Д., Крстева, М., Костова, К., Илиев, К., Поп Зариева, Н. (2020). *Улогата на квалификуваните преведувачи во глобализираниот свет во време на пандемија и инфодемија*. Годишен зборник 2020 – Филолошки факултет, УГД – Штип, 11 (16) стр. 51-57. ISSN 1857-7059

Овој труд го разгледува феноменот на глобализацијата од аспект на соочување со една нова појава, појава каква немало во изминатите сто години. Станува збор за новонастанатата здравствена криза од светски рамки. Авторите разгледуваат и дискутираат за делата на автори кои во своите трудови пишуваат за две кризи што се одвиваат паралелно една на друга: едната е здравствената, а другата информациската, првата уште ја нарекуваат пандемија, а втората инфодемија. Во овој труд најпрво накратко е изнесен преглед на ставови на еминентни истражувачи од оваа областа презентирани во нивни трудови. Понатаму се анализира влијанието од овие две кризи, здравствената и информациската, во глобализираниот свет, како и улогата што преведувачот ја има во справувањето со вакви кризи. Главната поента во анализата на трудот е потребата од квалификувани преведувачи во меѓународната комуникација во време на здравствена криза од светски рамки, во трката за што побргу да се дојде до релевантни информации кога светот се наоѓа во информациска криза.

<https://js.ugd.edu.mk/index.php/YFP/issue/view/250>

9. Крстева, М., Донеv, Д., Костова, К., Илиев, К., Поп Зариева, Н. (2020). *The Use of Letters in Postmodern Biofictions: The Paris Wife*. Годишен зборник 2020 – Филолошки факултет, УГД – Штип, 11 (16) стр. 19-25. ISSN 1857-7059

Поле на интерес на овој труд се постмодерните книжевни автори кои користат различни книжевни методи и техники како начин за создавање на различни културни и јазични контексти. Таквите техники кои Јарослав Куснир (2011) ги наведува, вклучуваат употреба на стари форми и жанрови намерно создавање на плагијат, кич, лажни или преправани цитати од познати литературни и други текстови, интертекстуалност, пастиш и сл. Трудот ја истражува посебната улога која ја има постмодерното биофиктивно пишување кое користи фактички и измислени писма во создавањето на нови значења. Трудот прави анализа како авторите вметнуваат измислени факти и ги испревртуваат вистинските со цел да создадат нови форми, стилови и жанрови.

<https://js.ugd.edu.mk/index.php/YFP/issue/view/250>

10. Илиев, К., Крстева, М., Костова, К., Донеv, Д., Поп Зариева, Н. (2020). *Пренебрегнувањето на статусот и должноста на принцот Хал, неговиот грев на мрзливост, неговата реформација и неговото паѓање во гревот на гордоста*. Годишен зборник 2020 – Филолошки факултет, УГД – Штип, 11 (16) стр. 27-35. ISSN 1857-7059

Трудот тргнува од премисата дека гревовите или пороците на мрзливоста и гордоста може да се откријат релативно лесно во однесувањето на литературните ликови кои има високи функции, како што е на пример војсководец, принц или крал. Овој труд ги анализира постапките и недостигот на дејствија на принцот Хал во драмите на Шекспир „Хенри IV“ и „Хенри V“, низ призмата на карактеристиките што обично се поврзани со мрзливост и гордост како што е наведено од Исидор од Севилја и Тома Аквински. Трудот историски ја дефинира појавата „мрзливост“ од почетоците, кога мрзливоста се поврзувала со занемарување на религиозната функција, до XIV век, кога се здобила со втор синоним, имено „занемарување на обврската за статус или професија“ како што објаснува Зигфрид Вензел (1967: 91).

<https://js.ugd.edu.mk/index.php/YFP/issue/view/250>

11. Костова, К., Крстева, М., Донеv, Д. *Archetypal Literary Criticism Applied on J. K. Rowling's Harry Potter Book Series, with a Focus on Northrop Frye's Views*. Годишен зборник 2020 – Филолошки факултет, УГД – Штип, 12 (17) стр. 63-73.

Во фокусот на архетипската литературна критичка теорија се универзални и повторливи слики, урнеци или мотиви кои претставуваат искуства својствени за луѓето. Многу литературни дела класифицирани како фикција споделуваат слични структури, иако имаат различни дејства, амбиент и ликови, иако припаѓаат на различни литературни жанрови. Архетипската литературна критичка теорија ги истражува овие сличности во структури и урнеци, а на тој начин обезбедува универзален пристап до литературата. Канаѓанскиот литературен критичар Нортроп Фрај го дефинира архетипот како симбол кој доволно често се повторува во литературата, за да стане препознатлив како елемент на нечие литературно искуство како целина. Архетипите се урнеци кои постојат во

литературата како моќни алатки кои помагаат да се разбере едно литературно дело. Романите од жанрот фантазија се секогаш одличен избор на симболи. Целта на овој труд е да ги истражи страниците на серијата од седум романи од жанрот фантазија за Хари Потер, со цел да се направи обид да се најдат и препознаат архетипи кои би се вклопиле во описот на Нортроп Фрај за архетипска литература. Овој труд се обидува да ги идентификува оние елементи на романите кои се вклопуваат во архетипска улога.

12. Поп Зариева, Н., Костова, К., Крстева, М. *Representation of Femme Fatales in Gothic and Romantic Writings at the End of the 18th Century*. Годишен зборник 2020 – Филолошки факултет, УГД – Штип, 12 (17) стр. 73-83.

Овој труд ги анализира двете готски балади од крајот на осумнаесеттиот век од аспект на прикажувањето на нивниот женски лик: *The Bleeding Nun* на Метју Луис и *The Dark Ladie* на Ен Банерман. Во фокусот е мешањето на карактеристиките на *femme fatale* со вампирски одлики, а се разгледува начинот на кој тие се вметнати во текстот и значењата кои тие им го наметнуваат на посочените текстови. Уништувањето на машкиот протагонист, со кој тие се вообичаено во романтична врска, е во основата на овие *femme fatales*, кои имаат вампирски особини, како што е образложено во трудот.

13. Донева, Д., Поп Зариева, Н., Костова, К. *Улогата на преводот во глобализираниот свет во време на пандемија и инфодемија*. Годишен зборник 2020 – Филолошки факултет, УГД – Штип, 12 (17) стр. 133-141

Во овој труд најпрво се изнесени клучните цитати за темата на истражувањето. Разгледана е улогата на преведувањето како дејност која обезбедува трансфер на знаења, вештини, сознанија и откритија во време на здравствена пандемија и недостаток на информации. Главниот фокус е потребата од преводот во глобалната комуникација во ситуација кога една здравствена криза го зафаќа целиот свет и трката со времето за брз пристап до релевантни информации кога светот е зафатен од информациска криза и недоволниот број нови информации за справување во овие тешки моменти за човештвото.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Во својата стручно-апликативна и организациско-развојна дејност кандидатката м-р Кристина Костова активно учествуваше во низа стручно-апликативни и организациски активности. Од нив ги издвоивме следниве:

- членство во Здружение на преведувачи на Република Северна Македонија;
  - учество на неколку конференции организирани од страна на Здружение на преведувачи на Република Северна Македонија;
  - излагање на онлајн работилница „Методи на предавање терминологија“ организирана од страна на Катедра за ПИТ при УКИМ. На оваа онлајн работилница, Костова ја промовира работата на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ преку своето излагање на тема „Вклучување на студентите во реализација на наставата по предметот Терминологија преку практична работа“;
  - учество во проектот на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – „Евалуација на наставата по јазик и книжевност во високото образование“.
- Кандидатката членувала во тела, комисии и институти на Филолошки факултет:
- членување во уписна комисија за изведување уписи на нови студенти на УГД;
  - учество во организација на Конкурс за најдобар есеј/цртеж, организиран од Филолошки факултет, февруари-април 2019 г.;
  - учество во комисија за промоција на Филолошки факултет;
  - членка на Институт за јазици на Филолошки факултет;
  - учество во изработување на програма за елаборат на прв циклус студии на Филолошки факултет за студиската програма 2012/2013 и 2017/2018 г.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната досегашна активност која е изнесена во овој реферат, Рецензентската комисија констатира дека кандидатката м-р Кристина Костова поседува квалитети и способности во наставно-образовната и научноистражувачката дејност и покажува темелна посветеност и залагање во извршувањето на работните и професионалните обврски.

Поради тоа, Рецензентската комисија со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип да го усвои овој извештај и да ја избере кандидатката м-р Кристина Костова во звањето асистент за научните области историја на книжевноста на германските народи и англистика на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Натка Јанкова-Алаѓозовска, доцент, претседател, с.р.

Д-р Марија Крстева, виш лектор, член, с.р.

М-р Крсте Илиев, виш лектор, член, с.р.